

SELETUSKIRI

regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Perioodi 2023–2027 ettevõtluskeskkonna arendamise investeeringutoetus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaal- ja põllumajandusministri määrus „Perioodi 2023–2027 ettevõtluskeskkonna arendamise investeeringutoetus“ (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 7 lõike 2, § 12 lõike 3 ja § 24 lõike 1 alusel. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115¹ artikliga 73.

Eelnõu on vajalik „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava 2023–2027“² (edaspidi *strateegiakava*) sekkumise 8.2 „Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas“ raames antava kohaliku ettevõtlustaristu toetuse ja ettevõtlushuubi toetus (edaspidi koos ka *toetus*) rakendamiseks.

Toetus lähtub strateegiakava erieesmärgist 8 „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut“ ning panustab „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“³ (edaspidi *PõKa*) esimese alaeesmärgi „Tark ja kestlik põllumajandus, toidutootmine ja maaelu ning ohutu toit ja hoitud keskkond“ saavutamisse. Täpsemalt panustab toetus PõKa tegevussuuna 6 „Maa- ja rannapiirkonna areng“ eesmärgi „Maapiirkonnas on kasvava lisandväärtusega mitmekesine ettevõtlus“ saavutamisse.

Toetus on adresseeritud kahele olulisele väljakutsele seoses maapiirkonnas tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõimega.

Üheks väljakutseks on eelkõige tootmisettevõtte puhul ettevõtjate poolt kasutusel oleva taristu võimaluste ebapiisavus tootmisvõimsuse kasvatamiseks ja ettevõtja jaoks uudse tehnoloogia kasutusele võtmiseks. Ettevõtjate poolt on tunnetatav vajakajäämine eelkõige elektri, side ja interneti aga ka vee ja kanalisatsiooni ning soojusenergiaga seotud taristu osas.

Teiseks väljakutseks on noortele ja spetsialistidele atraktiivsete teadmispõhiste ja suurt lisandväärtust loovate töökohtade nappus maapiirkonnas, mille üheks põhjuseks on innovatsiooni ja arengut soodustava ökosüsteemiga ettevõtluskeskkonna koondumine ennekõike suurematesse linnadesse. Regionaalselt tasakaalustatud arengu seisukohast on oluline soodustada maapiirkonnas teadmispõhise ettevõtluse jaoks atraktiivse ettevõtluskeskkonna tekkimist näiteks valdkondlike innovatsioonikeskuste, ettevõtjate koostöötamiskeskuste, ettevõtlusinkubaatorite ja muude ettevõtluskeskuste (edaspidi kõik koos *ettevõtlushuub*) näol, kus toimib ettevõtjate igapäevasel lähestikku tegutsemisel põhinev ökosüsteem, mis soosib arengut, ärialast suhtlemist ja kontaktide loomist ning kus samas keskkonnas igapäevaselt tegutsevate ettevõtjate sünergia loob eeldused innovatsiooniks, konkurentsivõime kasvuks ja noortele atraktiivsete töökohtade tekkeks.

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186).

2 Kättesaadav <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027>.

3 Kättesaadav <https://www.agri.ee/pollumajanduse-ja-kalanduse-valdkonna-arengukava-aastani-2030>.

Määruse alusel antakse eelnimetatud sekkumise 8.2 raames kaht toetust, millest üks on kohaliku ettevõtlustaristu toetus (edaspidi *taristu toetus*) ja teine on ettevõtlushuubi toetus (edaspidi *huubi toetus*).

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna peaspetsialist Allar Korjas (tel 625 6162, allar.korjas@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule on teinud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Helen Palginõmm (625 6260, helen.palginomm@agri.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse reguleerimisala.

Eelnõu eesmärk on kehtestada strateegiakava sekkumise 8.2 „Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas“ raames antavate taristu toetuse ja huubi toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Eelnõu § 2 sätestab riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise õiguslikud alused.

Kui määruse alusel antav toetus on kohalikule taristule investeeringuteks ette nähtud abi, tuleb järgida komisjoni määruses (EL) nr 651/2014⁴ (edaspidi *üldise grupierandi määrus*) ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatut.

Toetuse saajal tuleb tagada, et huvitatud kasutajatel on avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel juurdepääs toetuse abil ehitatud või parendatud taristule ning taristu kasutamise tasu vastab turuhindadele.

Kohalikule taristule investeeringuteks ette nähtud abi summa ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest maha arvata eelnevalt asjakohaste prognooside alusel. Taotlejal tuleb koos taotlusega esitada asjakohased finantsprognoosid. PRIA koostab investeeringu diskonteeritud puhastulu prognoosi jaoks sobivad tabelipõhjad ja teeb need kättesaadavaks oma veebilehel.

Kui määruse alusel antav toetus on üldise grupierandi määruse artikli 26 alusel teadusuuringute taristule investeeringuteks ette nähtud abi, tuleb järgida üldise grupierandi määruses sätestatut ja tagada alljärgnev:

- 1) kui teadusuuringute taristu toetab nii majanduslikke kui ka mittemajanduslikke tegevusi, tuleb iga tegevuse rahastamist, kulusid ja tulusid arvestada eraldi järjepidevalt kohaldatavate ja objektiivselt põhjendatud kuluarvestuspõhimõtete alusel;
- 2) taristu kasutamise eest võetav tasu vastab turuhindadele;
- 3) taristu kasutamine on avatud mitmele kasutajale, on läbipaistev ja on mittediskrimineeriv;
- 4) taristu investeeringuteks antud abi osakaal ei ületa 50% abikõlblikest kuludest.

Kui määruse alusel antav toetus on üldise grupierandi määruse artikli 27 alusel innovatsiooniklastritele ette nähtud abi, tuleb järgida üldise grupierandi määruses sätestatut ja tagada, et juurdepääs klasteri taristule ja tegevustele on avatud mitmele kasutajale, on läbipaistev ja mittediskrimineeriv. Klasteri ehitiste kasutamise ja klasteri tegevuses osalemise tasud peavad

⁴ Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78).

vastama turuhinnale või kuludele koos mõistliku marginaaliga. Innovatsiooniklastritele antava investeeringuteks ettenähtud abi osakaal ei tohi ületada 50% projekti abikõlblikest kuludest. Üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 92 kohaselt on „Innovatsiooniklastreid“ struktuur või organiseeritud rühm, mis koosneb sõltumatutest pooltest (näiteks ettevõtjad, mittetulundusühingud, teadusorganisatsioonid, teadustaristud, katsetaristud jne) ning mille eesmärk on soodustada innovatsiooni ja uusi koostööviise taristu jagamise või selle jagamise edendamise, teadmiste ja kogemuste vahetamise ning klasteri ettevõtjate ja muude organisatsioonide vahelise teadmussiirde, võrgustumise, teabe levitamise ja koostöö tõhustamise kaudu. Kui ettevõtlushuubi taristut kasutavad valdavalt omavahelisele koostööle mitte orienteeritud ettevõtjad ja kui eesmärgiks ei ole innovatsiooni arendamine läbi teadmussiirde korraldamise, võrgustumise ning koostöö edendamise, siis ei ole huubi näol tegemist innovatsiooniklastriga.

Kui määruse alusel antav toetus on abi maapiirkondade mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi *VKE*) toetamiseks, tuleb jälgida komisjoni määruses (EL) 2022/2472⁵ (edaspidi *põllumajandusliku grupierandi määrus*) sätestatud. Antud abi antakse investeeringuteks, mis tahes liiki taristu loomise, parendamise või laiendamise, mille rahastamiskõlblikud kulud on piiratud 2 miljoni euroga, välja arvatud investeeringud taastuvenergiasse ja energiasäästu ning lairibataristusse, mis ei ole abikõlblikud. Investeeringutega hõlmatud tegevused viiakse ellu kooskõlas kohaliku arengu strateegiaga vastavalt maapiirkondade omavalitsusüksuste ja nende põhiteenuste arendamise kavadele, kui sellised kavad on olemas.

Kui määruse alusel antav toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina komisjoni määruse (EL) 2023/2831⁶ (edaspidi *vähese tähtsusega abi määrus*) tähenduses, kohaldatakse vastavas määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud. Kui toetust antakse vähese tähtsusega abina, tohib ühele ettevõtjale toetuse andmisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega olla mitte suurem kui 300 000 eurot. Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud vähese tähtsusega abi määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Taristu toetus

Eelnõu § 3 sätestab taristu toetuse andmise eesmärgi, milleks on maapiirkonnas tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõime suurendamine läbi maapiirkonnas ettevõtluskeskkonna arendamise. Toetatakse ettevõtjate tegevuste kulusid nende majandustegevuseks vajaliku side, interneti, elektri, gaasi, soojusenergia, vee ja kanalisatsiooniga seotud kohaliku taristu ehitamisel, rekonstrueerimisel ning vastava taristuga liitumisel.

Eelnõu § 4 sätestab taristu toetuse suuruse ja määra. Ühele taristu toetuse taotlejale ühes taotlusvoorus toetuseks määratav summa on maksimaalselt 800 000 eurot ja toetuse minimaalne suurus ühe taotluse kohta on 40 000 eurot.

Ühte kontserni kuuluvatel ettevõtjatel või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjatel on ühes taotlusvoorus võimalik saada kokku taristu toetust kuni 800 000 eurot.

⁵ Komisjoni määrus (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 1–81).

⁶ Komisjoni määrus (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023).

Taristu toetuse osakaal on mitte rohkem kui 50% ja mitte vähem kui 15% projekti abikõlblikest kuludest.

Projekti abikõlblike kulude maksumus saab olla kuni 2 000 000 eurot. Strateegiakava kohaselt ei saa toetust kasutada suuremahuliste taristuinvesteeringute elluviimiseks. Suuremahuliseks taristuks loetakse mis tahes liiki taristu, mille loomise, parendamise või laiendamise rahastamiskõlblik kulu on suurem kui 2 miljonit eurot.

Põllumajandusliku grupierandi määruse artikli 55 alusel maapiirkondade VKE-de toetamiseks antavat abi põhiteenuste ja taristu investeeringuteks mõeldud tegevuste elluviimiseks ei saa anda investeeringuteks taastuenergiasse, energiasäästu ning lairibataristusse sama artikli lõike 3 punkti a kohaselt.

Eelnõu § 5 loetleb abikõlblikud tegevused, tegevusvaldkonnad ja piirkonnad.

Eelnõu § 5 lõike 1 kohaselt saab taristu toetust kasutada investeeringuteks maalises või väikelinnalises asustuspiirkonnas (edaspidi koos *maapiirkond*) väljaspool Tallinnaga piirnevat Harku, Saue, Saku, Kiili, Rae, Jõelähtme ja Viimsi valda.

Taristu toetust antakse ettevõtjale elektri, soojusenergia, gaasi, side, interneti, vee ja kanalisatsiooniga seotud kohaliku ettevõtlustaristu ehitamiseks või renoveerimiseks, nende tegevustega seotud materiaalse või immateriaalse vara soetamiseks ja eelpool loetletud taristutega liitumiseks.

Eelnõu § 5 lõige 2 sätestab tingimused, mis on seatud taristu toetuse abil vara osmiseks ja ehitise ehitamiseks või renoveerimiseks.

Kohaliku ettevõtlustaristu, välja arvatud internetitaristu ehitamisel või renoveerimisel, või sellise materiaalse vara soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, peab see ehitis ja sellealune maa taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase taristu toetusosa maksmisest.

Kui taristu toetust antakse üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel kohaliku taristu investeeringuteks antava abina, on see kohalik taristu taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel ehk taotleja on selle taristu omanik või on taotlejal selle taristu suhtes tegelikud õigused ja kohustused, mis tavaliselt kuuluvad omanikule vähemalt ajavahemikul, mis ei ole lühem kui taristu täielik amortisatsioon. See tähendab, et näiteks juhul, kui taotleja ei ole taristu omanik, peab tal olema nt võlaõiguslikul alusel võimalus seda taristut kasutada sedavõrd pika aja jooksul, mis vastab taristu amortiseerumise perioodile. Ettevõtlustaristu amortisatsiooni perioodiks loetakse antud juhul viiteperioodi, mis on ettevõtlustaristu puhul minimaalselt 10 aastat.

Eelnõu § 5 lõike 4 kohaselt ei anta taristu toetust juhul, taristu investeering on seotud ettevõtja tegevusega järgmistel tegevusaladel: hasartmängude korraldamine (EMTAK 2008, jagu S, alajagu 92); finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008, jagu L); kinnisvara-alane tegevus (EMTAK 2008, jagu M); põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK-i jagu A). Eetilistel kaalutlustel ei motiveerita ega toetata rahaliselt ettevõtjaid, kes arendavad oma tegevust hasartmängude ja kihlvedude korraldamise valdkonnas. Finants- ja kindlustustegevuse ning kinnisvaraalse tegevuse valdkonnad on selles toetuses välistatud põhjusel, et nendes valdkondades on turutõrge võrreldes teiste valdkondadega suhteliselt väiksem. Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük on välistatud põhjusel, et oleks tagatud demarkatsioon käesoleva

taristu toetuse ja spetsiaalselt põllumajanduse, metsamajanduse või kalapüügi tegevusaladele suunatud toetuste vahel.

Üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel kohaliku taristu investeeringuteks antava abi puhul saab toetuse saajaks olla infrastruktuuri omanik või isik, kellel on kohaliku infrastruktuuri suhtes tegelikult õigused ja kohustused, mis tavaliselt kuuluvad ametlikule omanikule ajavahemikuks, mis ei ole lühem kui infrastruktuuri täielik amortisatsioon.

Taristu toetuse raames elluviidava toetatava tegevusega ei või alustada, sealhulgas sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud, ning toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui PRIA-le taristu toetuse taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Eelnõu § 6 sätestab taristu toetuse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.

Eelnõu § 6 lõike 1 kohaselt on abikõlblikud taristu toetuse raames projekti elluviimiseks ja taristu toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalikud kulud, mis on tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil.

Eelnõu § 6 lõige 2 loetleb mitteabikõlblikud kulud. Abikõlblik ei ole käibemaks, uuringute tegemise kulu, töötasu, maa või ehitise soetamise kulu, sõidu- või veovahendi soetamise kulu, kasutatud masina, seadme või muu kasutatud sisseseade soetamise kulu, veo- või sõidukulu, mis ei ole seotud soetatava materiaalse vara kohaletoimetamise, paigaldamise või seadistamisega, projekti elluviimise seisukohast põhjendamatult kulu ja enne PRIA-le taotluse esitamist tehtud kulu. Abikõlblik ei ole päikesepargi, tuulepargi ja akupargi rajamise ning elektrienergia tootmiseseadme, sealhulgas energiat salvestava seadme ostmise ja paigaldamise kulu.

Eelnõu § 7 sätestab, kuidas tuleb tõendada taristu toetuse puhul kulude mõistlikkust.

Eelnõu § 7 lõigete 1 kuni 4 kohaselt tuleb juhul, kui projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem, viia läbi ostumenetlus riigihangete registris. Väiksema maksumuse korral, kui projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara käibemaksuta maksumus on alla 100 000 euro, kuid 30 000 eurot või rohkem, küsib taotleja vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust. Alla 30 000 euro suuruse maksumuse korral ei pea taotleja küll hinnapakkumusi küsima, aga peab siiski tagama, et kulud oleksid mõistlikud ning olema valmis vajaduse korral seda ka tõendama.

Taotleja ei või selle nõude eiramiseks jaotada osadeks projekti raames tellitavat tööd või teenust, mis on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks, ega soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv. Vähem pakkumusi võib küsida ainult juhul, kui see ei ole objektiivselt võimalik.

Eelnõu § 7 lõige 5 toob ära, mida hinnapakkumine kindlasti peab sisaldama.

Hinnapakkumine peab sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumise väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning vajadusel tehniliste tingimuste loetelu, mis osutub tehnilisele spetsifikatsioonile.

Hinnapakkumiseks loetakse ka muu dokument, milleks võib olla nt veebipoe väljatrükk pdf-vormingus, kuvatõmmis töö, teenuse või kauba müüja veebilehelt või muu dokument, mis

sisaldab vähemalt hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile. Selline muu dokument ei pea sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja registrikoodi ja töö, teenuse või vara käibemaksuta maksumust. Nt veebipoe väljatrüki või ekraani kuvatõmmise puhul on aktsepteeritav, kui kontaktandmete osas selgub vähemalt hinnapakkuja veebilehekülje aadress, kust toote või teenuse hinda on uuritud ning vastav veebipoe väljatrükk või kuvatõmmis pärineb. Selliste dokumentide puhul ei saa eeldada, et alati selgub hinnapakkuja aadress või telefoni number. Kuvatõmmiseid saab teha veebipoe erinevatelt lehekülgedelt ja need siis ühte faili kokku koondada. See võimaldab detailsemat teavet dokumendil kajastada, et projektitaotluse menetlejal oleks kogu terviklik teave koheselt kättesaadav. Hinnapakkuja nime puhul tasub olla tähelepanelik selles osas, et lisaks kaubamärgile peaks dokumendist olema leitav ka ettevõtja nimi, kelle veebileheküljelt dokument välja prinditi või alla laeti või kuvatõmmis tehti. Veebilehekülje väljatrükil on hinnapakumuse väljastamise kuupäevaks dokumendi printimise või allalaadimise kuupäev. Kuvatõmmise puhul jääb pildile arvuti ekraanil olev kuupäev ja kellaaeg. Kui kuvatõmmiseid lõigatakse ühte faili kokku, siis tuleb lisada ise kuupäev või saab ka aluseks võtta dokumenti koostamise kuupäeva, mis on leitav dokumendi tehnilistest andmetest. Veebipoe väljatrüki või ekraani kuvatõmmise puhul ei ole võimalik tihtilugu saada teavet käibemaksuta maksumuse kohta, seetõttu peab kindlasti kajastama andmed käibemaksuga maksumuse kohta. Rahvusvahelistelt veebilehtedelt tellides on soovitatav teave käibemaksu kohta selgitada taristu toetuse taotluses lisateabena.

Eelnõu § 7 lõiked 6 ja 7 sätestavad ehitustöödega seotud hinnapakumistega seonduva. Ehitustööde hinnapakumised tuleb esitada PRIA poolt koostatud vormil. PRIA teeb vastava vormi kättesaadavaks oma veebilehel.

Eelnõu § 7 lõige 8 kohaselt tuleb tagada, et hinnapakumuse küsimisel hoidub taristu toetuse taotleja huvide konfliktist. Huvide konfliktina käsitatakse olukorda, kus taotlejal või tema nimel tegutseval isikul, sealhulgas töötajal, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud ostumenetluse ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle ostumenetluse tulemust, on finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena. Huvide konflikti vältimise keeld on seatud eesmärgiga selgitada välja asja, teenuse või töö mõistlik hind.

Eelnõu § 7 lõige 9 sätestab, et taotleja ei või hinnapakumiste küsimisel jaotada osadeks projekti raames tellitavat tööd või teenust või ostetavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks. Taotleja võib jaotada projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

Eelnõu § 7 lõike 10 kohaselt taotleja, kui ta on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses, hanke korraldamisel järgima riigihangete seadust.

Eelnõu § 8 kirjeldab ära taristu toetuse taotlejale esitatavad nõuded.

Eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt saab taristu toetuse taotlejaks olla äriühing, kelle müügitulu taotluse esitamisele vahetult eelnenud mõlemal majandusaastal on vähemalt 40 000 eurot. Nimetatud nõue tuleneb vajadusest seada fookus sellisele ettevõtjate sihtrühmale, kes on senise majandustegevuse põhjal suurema tõenäosusega võimelised looma töökohti maapiirkonda. Vähemalt kaheaastane tegevusajalugu näitab, millise ärimudeli on ettevõtja valinud ja kuivõrd stabiilne on äritegevusest saadav rahavoog. Vähemalt 40 000 euro suurune aastane müügitulu on enamuses majandustegevuse valdkondades vähemalt ühe töötajaga ettevõtja jätkusuutlikuks tegutsemiseks minimaalselt vajalik.

Eelnõu § 8 lõige 2 toob ära taotlejale esitatavad nõuded. Taotleja riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaksmääratud intress, on väiksem kui 100 eurot. Taotlejal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust ning taotleja suhtes ei toimu likvideerimis- ega pankrotimenetlust. Taotlejaks ei saa olla raskustes olev ettevõtja üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses.

Eelnõu § 9 kohaselt esitab taotleja taristu toetuse saamiseks PRIA-le e-teenuse keskkonna kaudu vastavasisulise taotluse. Taotluste esitamise tähtaja teatab PRIA oma veebilehel ja väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Eelnõu § 10 täpsustab taristu toetuse taotlusele esitatavad nõuded.

Eelnõu § 10 lõikes 1 on toodud loetelu andmetest, mis peavad taotlusel olemas olema. Nendeks on andmed taotleja kohta, andmed projekti sisu ja maksumuse kohta, andmed projekti elluviimise asukoha kohta. Taotlusel peab olema selgitus selle kohta, kas kui siis kuidas on projekt seotud uudse tehnoloogia või infotehnoloogilise lahenduse kasutuselevõtmisega või ressursitõhususe parandamisega projektiga seotud kohalikku ettevõtlustaristut kasutavate ettevõtjate poolt. Ettevõtte ressursitõhususe parandamine tootmises või teenuse osutamisel tähendab eelkõige materjali või elektrienergia aga ka vee või energiakandjate kokkuhoidu, jäätmete vähenemist, praagiks mineva toodangu vähenemist, materjalide taaskasutuse suurenemist jne.

Eelnõu § 10 lõikes 2 on loetelu täiendavatest andmetest ja dokumentidest, mis tuleb taotlusele lisada. Lisatavate materjalide seas on soetatava vara kohta käivad hinnapakkumised, ehitamise puhul ehitusprojekt, asjakohased lepingud maa või ehitise kasutamiseks ja PRIA poolt ette antud vormil finantsprognosisid.

Projektiga seotud kohalikku ettevõtluskeskkonda kasutava taotleja puhul tuleb esitada lühike kokkuvõtte plaanidest järgneva kolme aasta osas, millest on näha kuidas on plaanis suurendada taotleja konkurentsivõimet.

Üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel kohalikule taristule investeeringuks ette nähtud riigiabi puhul tuleb esitada diskonteeritud puhastulu prognoos PRIA poolt ette antud vormil.

Eelnõu § 11 kohaselt on taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollijaks PRIA.

Eelnõu § 12 sätestab taristu toetuse taotluste hindamisega seonduva.

Eelnõu § 12 lõigete 1 kuni 4 kohaselt moodustab PRIA taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, kes hindab taotlusi nelja hindamiskriteeriumi alusel, andes igale hindamiskriteeriumile hinde vahemikus 0,00–4,00, kus kõrgeim hinne on neli ja madalaim null.

Eelnõu § 12 lõigetes 5 kuni 8 on ära toodud hindamiskriteeriumite nimetused, sisu ja osakaalud.

Esimene hindamiskriteerium on projekti mõju taristu toetuse eesmärkide saavutamisele, mis moodustab 30% taotluse koondhindest. Selle kriteeriumi hinne kujuneb kahe alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal. Nendeks alamkriteeriumiteks on:

- projektiga hõlmatud kohalikku ettevõtlustaristut kasutava taotleja konkurentsivõime kasv seoses projekti elluviimisega, mis moodustab 60% esimese hindamiskriteeriumi hindest – ettevõtja konkurentsivõimet iseloomustab tema suutlikkus teenida kasumit, seejuures

kasvatades müügitulu, suurendades töötajate sissetulekuid ning tagades ettevõtja kestliku arengu. Taotleja konkurentsivõime kasvu hindamisel arvestatakse koosmõjus taotleja poolt esitatud infot oma arenguplaanide kohta ning taotleja müügitulu ja puhasrentaabluse muutuseid aastate lõikes võttes aluseks taotleja majandusaasta aruanded ja finantsprognosisid. Eelistatakse projekte, mille puhul on selgelt näha taristut kasutava ettevõtja konkurentsivõime suurenemine järgnevate aastate jooksul. Kui taotlejaks on taristut omav võrguettevõtte, kes ei ole lõplik kasusaaja, siis taotleja konkurentsivõime kasvu ei hinnata ja antud alamkriteeriumi hindeks saab olema 2,00;

- projektiga hõlmatud kohaliku ettevõtlustaristu ettevõtjatest kasutajate hulk ja kuivõrd on projekt suunatud eelkõige just konkreetsete kohalike taristut kasutavate ettevõtjate kitsaskohtade lahendamisele, mis moodustab 40% esimese alamkriteeriumi hindest. Selle alamkriteeriumi puhul lähtutakse põhimõttest, et taristu toetuse mõju on suurem projektide puhul, kus projektiga hõlmatud kohaliku ettevõtlustaristu ettevõtjatest kasutajaid on rohkem. Fookus on kohaliku ettevõtlustaristu vajakajäämistele leevendamisel, mille puhul on võimalik tuvastada konkreetseid kasusaajatest ettevõtjad. Kui projekt ei ole peamiselt suunatud konkreetsetele tuvastatavatele kohalike ettevõtjate taristuga seotud kitsakoha lahendamisele, hinnatakse projekti mõju sekkumise eesmärkide saavutamisele madalaks.

Näide. Kui vee ettevõtte renoveerib töökodadeni mineva veetrassi, on projekt teretulnud. Kui vee ettevõtte renoveerib asula veevargi ja konkreetsete ettevõtete osakaal kõigi kasusaajate seas on väike, siis selline projekt ei ole taristu toetuse eesmärkidega kooskõlas.

Näide. Kui uuendatakse vanas kolhoosikeskuses olevate töökodade kompleksini viiv kanalisatsioonitrass, on projekt suunatud valdavalt konkreetsete ettevõtjatest kasusaajate konkurentsivõime tõstmisele. Kui vee ettevõtte renoveerib suurt piirkonda teenindava veepuhastusjaama, siis konkreetsete kohalike ettevõtjate, kelle konkurentsivõimet antud projekt märkimisväärselt mõjutab, osakaal on suhteliselt väike kõigi veepuhastusjaama klientide hulgas. Sellisel juhul on projekti mõju taristu toetuse eesmärkidele väike.

Näide. Kui võrguettevõtte ehitab uue suurema läbilaskevõimega elektriliini, läbi mille jõuab elekter tuhandete tarbijateni, kuid projekti asukohas tegutsevate kohalike ettevõtjate arv jääb võrreldes elektriliini kasutajate arvuga väga väikeseks, siis projekti mõju taristu toetuse eesmärkidele jääb samuti väga väikeseks.

Lõpliku seisukoha alamkriteeriumi hinde osas kujundab hindamiskomisjon kõiki asjaolusid koosmõjus hinnates.

Teine hindamiskriteerium on projekti põhjendatus ja realistlikkus, mis moodustab 30% taotluse koondhindest. Hinnatakse, kuivõrd aitavad tegevused kaasa kohaliku ettevõtlustaristuga seotud kitsaskoha kõrvaldamisele, kuivõrd asjakohaselt on tegevused planeeritud ja kuivõrd realistlik on projekti tähtsaks elluviimine. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mille puhul tegevused on asjakohased ja projekti tähtaegne elluviimine on realistlik.

Kolmas hindamiskriteerium on taotleja suutlikkus projekt tulemuslikult ellu viia, mis moodustab 20% taotluse koondhindest. Hinnatakse taotleja majandusaasta aruannete ja finantsprognosiside põhjal tema võimekust katta projekti elluviimisega seotud kulud. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mille puhul taotleja suutlikkus projekt tulemuslikult ellu viia on suurem.

Neljas hindamiskriteerium on projekti seos regionaalselt tasakaalustatud arenguga ning uudse tehnoloogia või infotehnoloogilise lahenduse kasutuselevõtmisega või ressursitõhususe

parandamisega, mis moodustab 20% taotluse koondhindest ning mis kujuneb nelja alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium on projekti mõju tasakaalustatud regionaalsele arengule, mille puhul hinnatakse, kas projekt viiakse ellu mõne suurema keskusega vahetus naabruses asuvas asustusüksuses või mõnes kaugemal asuvas asustusüksuses. Suureks keskuseks loetakse linnalist asustusüksust vastavalt Statistikaameti poolt koostatud linnalise, väikelinnalise ja maalise asustuspõrkonna tüübi ja klastrite määramise metoodikas⁷ toodud jaotusele. Alamkriteeriumi osakaal on 25% neljanda hindamiskriteeriumi hindest. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mis viiakse ellu kaugemal suurtest keskustest.
- Teine alamkriteerium on projekti seos regionaalse arengu seisukohast olulise piirkonnaga, mille puhul hinnatakse, kas projekt viiakse ellu „Regionaalse arengu tegevuskavas aastateks 2023–2026“⁸ nimetatud vähemalt ühes regionaalse arengu väljakutsega seotud piirkonnas, milleks on Ida-Virumaa või Kagu-Eestiks loetavat Võru, Valga ja Põlva maakonda. Alamkriteeriumi osakaal on 25% neljanda hindamiskriteeriumi hindest. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mis viiakse ellu Ida-Virumaal või Kagu-Eestis.
- Kolmas alamkriteerium on projekti seos uudse tehnoloogia või infotehnoloogilise lahenduse kasutuselevõtmisega, mille puhul hinnatakse, kas ja kuivõrd aitab projekt kaasa uudse tehnoloogia või infotehnoloogilise lahenduse kasutusele võtmisele projektiga seotud kohalikku ettevõtlustaristut kasutavate ettevõtjate poolt. Alamkriteeriumi osakaal on 40% neljanda hindamiskriteeriumi hindest. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mille puhul eelpool nimetatud seos on suur.
- Neljas alamkriteerium on projekti seos ressursitõhususe parandamisega, mille puhul hinnatakse, kuivõrd aitab projekt kaasa energia kokkuhoiule, materjali kulu vähenemisele, materjali taaskasutamise suurendamisele või jäätmete koguse vähendamisele projektiga seotud kohalikku ettevõtlustaristut kasutavate ettevõtjate poolt. Alamkriteeriumi osakaal on 10% neljanda hindamiskriteeriumi hindest. Kõrgemalt hinnatakse projekte, mille puhul eelpool nimetatud seos on suur.

Eelnõu § 12 lõike 9 kohaselt on taotluse koondhinne eelpool nimetatud nelja hindamiskriteeriumi kaalutud keskmine hinne. Kaalutud keskmise hinde saamiseks korrutatakse iga kriteeriumi hinne vastava kriteeriumi osakaaluga ja saadud korrutised liidetakse. Taotluse koondhinne arvutatakse täpsusega kaks kohta pärast koma ilma ümardamata.

Koondhinde leidmise näide: kui esimese kriteeriumi hinne 1,60, teise kriteeriumi hinne 2,00, kolmanda kriteeriumi hinne 4,00 ja neljanda kriteeriumi hinne 1,00, siis on taotluse koondhinne sellisel juhul $1,60 \times 30\% + 2,00 \times 30\% + 4,00 \times 20\% + 1,00 \times 20\% = 0,48 + 0,60 + 0,80 + 0,20 = 2,08$.

Eelnõu § 12 lõike 10 sätestab taristu toetuse andmiseks vajalikud hindamiskriteeriumite miinimumnõuded. Taotluse koondhinne peab toetuse saamiseks olema vähemalt 1,50 ja esimese kolme hindamiskriteeriumi hinded peavad kõik olema vähemalt 1,50. Neljandale hindamiskriteeriumile eraldi miinimumnõuet kehtestatud ei ole.

PRIA moodustab taristu toetuse taotluste hindamistulemuste põhjal taotluste paremusjärjestuse, kus paremaks loetakse kõrgema koondhinde saanud taotlus. Võrdse koondhindega taotluste

7 Kättesaadav https://stat.ee/sites/default/files/2022-05/Asustuspõrkkond_1.pdf.

8 Kättesaadav <https://www.agri.ee/regionaalareng-uhistransport/regionaalareng-ja-poliitika/regionaalpoliitika-kujundamine>.

puhul eelistatakse taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem ja võrdse toetussumma puhul omakorda eelistatakse suurema omaosaluse summaga taotlust.

Eelnõu § 13 lõiked 1 kuni 6 sätestavad, kuidas hindamistulemuste põhjal toimub taotluste rahuldamine või mitterahuldamine.

PRIA rahuldab nõuetele ja hindamiskriteeriumite miinimumnõudele vastavad hindamistulemuste põhjal paremusjärjestusse seatud parimad taotlused toetuseks ettenähtud vahendite piires. Kui taotluse rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, võib PRIA toetuse summat vähendada ulatuses, mis on vajalik selle taotluse rahuldamiseks, taotleja nõusolekul ning tingimusel, et taotluses kavandatud projekt viiakse ellu ja toetuse andmise eesmärgid saavutatakse.

PRIAl on õigus teha tingimuslikke otsuseid. Näiteks kui taotlejal ei ole ehitusseadustiku kohaselt nõutavat ehitusluba või ehitusteatist, saab PRIA rahuldada tema taotluse tingimusel, et taotleja esitab ehitusloa või ehitusteatise taotluse rahuldamise otsuses sätestatud mõistliku tähtaja jooksul. Selline lähenemine väldib liigset bürokraatiat ning suurendab paindlikkust taotluste ettevalmistamisel ja projektide elluviimisel.

Kui taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Eelnõu § 13 lõike 7 kohaselt teeb PRIA taotluse osalise või täieliku või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 70 tööpäeva jooksul arvates taotluste esitamise tähtpäevast.

Huubi toetus

Eelnõu § 14 sätestab huubi toetuse andmise eesmärgi.

Maapiirkonna arengu kiirendamiseks on vaja maapiirkonda juurde eelkõige kõrget kompetentsi omavatele inimestele atraktiivseid töökohti ja suurt lisandväärtust loovaid teadmispõhiseid ning innovatsioonile orienteeritud ettevõtteid.

Sellise ettevõtluse arengut soodustavaks üheks teguriks on kvaliteetse internetiühendusega, kaasaegsete infotehnoloogiliste võimalustega ja nõustamiskompetentsi omava tugipersonaliga koostöötamise keskuste, ettevõtlusinkubaatorite, innovatsioonikeskuste, tootearenduskeskuste ja teiste nn ettevõtlushuubide olemasolu, mis on avatud kasutamiseks eelkõige ettevõtjatele, kuid ka teistele asjakohases valdkonnas tegutsevatele isikutele.

Huubi toetuse andmise eesmärk on maapiirkonnas ettevõtluskeskkonna arendamine ja eelduste loomine ettevõtjate konkurentsivõime kasvuks läbi ettevõtlushuubide poolt pakutava ökosüsteemi kättesaadavaks tegemise võimalikult paljudele ettevõtjatele. Toetatakse ettevõtlushuubide võimekuse suurendamist või uute jätkusuutlike ettevõtlushuubide loomist. Võimekuse suurenemise all peetakse silmas ettevõtlushuubi võimekust pakkuda varasemast suuremale arvule ettevõtjatele töötegemise kohti huubis ning varasemaga võrreldes suuremas matus teenuseid, mis huubi klientidest ettevõtjate arengule kaasa aitavad.

Ettevõtlushuubid on ettevõtlust stimuleeriva ökosüsteemiga taristud, mis pakuvad tänapäevastele ootustele vastava ettevõtluskeskkonnaga töötegemise kohti, koostöötamise ruume, asjakohastel juhtudel ka spetsiaalse eesmärgiga kohandatud ruume näiteks audio või

videosalvestuste tegemiseks, ühiskasutuses ruume näiteks kööginurga ja rekreatsioonala näol, kvaliteetset internetiühendust, võrgus jagatud IT-seadmeid ning juurdepääsu äri arendamiseks asjakohastele teenustele, sh professionaalsele IT-toele, nõustamisele, ettevõtte arenguks vajalikule infole ja toele ärikontaktide loomisel jne.

Ettevõtlushuubi ökosüsteemi all on mõeldud tervikut, mis moodustub esiteks ettevõtlushuubi taristust koostöötamiseks kohandatud erineva otstarbega ruumide, tehnilise infrastruktuuri ja ühiskasutuses tehnoloogiliste seadmete näol, teiseks ettevõtlushuubi poolt ettevõtjatest klientidele (edaspidi ka *asukad*) pakutavatest teenustest nagu näiteks IT-tugi, ettevõtlusalane nõustamine, abi ärikontaktide loomisel, asjakohastel teemadel huubis infopäevade või seminaride korraldamine jne ning kolmandaks ettevõtlushuubi asukatest koosneva kogukonna professionaalse ja sotsiaalse tegutsemise tulemusena tekkivast sünergiast ettevõtlikkusele ja arengule orienteeritud keskkonnas.

Ettevõtlushuubid stimuleerivad ettevõtlusalast aktiivsust, seda nii oma asukatest koosnevas kogukonnas kui piirkonnas laiemalt, korraldades temaatilisi üritusi huubi fookusvaldkonnas uute äriühingute leidmiseks või algaetades asjakohaseid pikemaajalisi tegevusi piirkonna noorte ettevõtlusalasete teadmiste suurendamiseks, kohaliku kogukonna liikmete IT kasutamise oskuste kasvatamiseks jne.

Ettevõtlushuubi jätkusuutlikkuse seisukohast on oluline, et ettevõtlushuubis oleks tööl vähemalt üks põhikohaga töötaja, kes täidab ka ettevõtlushuubi kogukonnajuhhi rolli. Kogukonnajuhhi tööks on ettevõtlushuubi ökosüsteemi toimimas hoidmine. See töö sisaldab muu hulgas ettevõtlushuubi asukatest koosneva kogukonna omavahelise aktiivse suhtlemise üleväl hoidmist, ettevõtlushuubi kogukonnale olulistes valdkondades asjakohaste ürituste korraldamist, ettevõtlushuubi ja kohaliku kogukonna sidususe tugevdamiseks asjakohaste ettevõtmiste korraldamist jne. Kogukonnajuhht on see ettevõtlushuubi töötaja, kes muu hulgas aitab kaasa ettevõtlushuubi asukatest koosneva kogukonna sotsiaalsele ja professionaalsele läbikäimisele, kogemuste vahetamisele, kes aitab kontaktide loomisel ja vajamineva teenuse osutaja leidmisel, kes tegeleb ürituste korraldamisega ettevõtlushuubis.

Ettevõtlushuubi taristu, sh ruumide ja tehnoloogiliste seadmete, kvaliteet on kõrge ja vastab tänapäevasele arenenud ettevõtluskeskkonnale seatud ootustele. Tipptasemel IT-taristu ning professionaalne IT-tugi on vältimatult vajalikud sõltumata sellest, mis valdkonna ettevõtjad ettevõtlushuubi asukateks on. IT võimekuse kasv, uudsete IT lahenduste kasutuselevõtt, automatiseerimine jne aitavad tõsta ettevõtjate konkurentsivõimet sõltumata nende valdkonna spetsiifikast.

Ettevõtlushuubi meeskonnalt oodatakse selget kontseptsiooni ja konkreetset plaani ettevõtlushuubi jätkusuutliku arengu tagamiseks ja maapiirkonnas ettevõtluse arengule kaasa aitamiseks. Ettevõtlushuubi jätkusuutlikkusele aitab kaasa, kui ettevõtlushuubil on fookus. Fookuse olemasolu toob ettevõtlushuubi pühendunud asukaid.

Eelnõu § 15 sätestab huubi toetuse vormi, suuruse ja määra.

Eelnõu § 15 lõige 1 sätestab, et huubi toetust antakse toetuse saajal tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude hüvitamise teel.

Eelnõu § 15 lõiked 2 ja 4 sätestavad ühe taotluse puhul maksimaalseks huubi toetuse suuruseks 800 000 eurot ja minimaalseks toetuse suuruseks 80 000 eurot, kusjuures toetuse maksimaalne summa ühe taotleja kohta on 800 000 eurot strateegiakava eelarveperioodil kokku.

Eelnõu § 15 lõike 3 kohaselt saab projekti abikõlblike kulude maksumus olla mitte suurem kui 2 000 000 eurot. Strateegiakava kohaselt ei saa toetust kasutada suuremahuliste taristuinvesteeringute elluviimiseks. Suuremahuliseks taristuks loetakse mis tahes liiki taristu, mille loomise, parendamise või laiendamise rahastamiskõlblik kulu on suurem kui 2 miljonit eurot.

Eelnõu § 15 lõike 5 kohaselt on huubi toetuse määr minimaalselt 15% projekti abikõlblike kulude maksumusest.

Eelnõu § 15 lõige 6 täpsustab huubi toetuse maksimaalsed määrad sõltuvalt abi liigist. Vähese tähtsusega abi määrase ja põllumajandusliku grupierandi määrase alusel maapiirkondade VKE-de toetamiseks antava abi korral on toetuse osakaal kuni 65% abikõlbliku kulu maksumusest, kusjuures põllumajandusliku grupierandi määrase artikli 55 alusel maapiirkondade VKE-de toetamiseks antavat abi põhiteenuste ja taristu investeeringuteks mõeldud tegevuste elluviimiseks ei saa anda riigiasutustele ega suurettevõtjatele.

Teadusuuringute taristule investeeringuteks ette nähtud abi ja innovatsiooniklastriile antava abi korral on toetuse osakaal kuni 50% abikõlblike kulude maksumusest.

Kohalikule taristule investeeringuteks ette nähtud abi korral on huubi toetuse osakaal kuni 65% abikõlblike kulude maksumusest, kuid abi summa ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest maha arvata eelnevalt asjakohaste prognooside alusel. Taotlusele tuleb lisada vastavad arvutused PRIA poolt ette antud vormil.

Eelnõu § 16 sätestab huubi toetuse raames toetatavad tegevused.

Eelnõu § 16 lõike 1 kohaselt toetatakse projekti eesmärkide saavutamiseks vajaliku materiaalse ja immateriaalse vara soetamist ning ehitise ehitamist ja parendamist ehk renoveerimist.

Huubi toetuse abil loodud või uuendatud ettevõtlushuub peab asuma maapiirkonnas väljaspool Tallinnaga piirnevaid Harku, Saue, Saku, Kiili, Rae, Jõelähtme ja Viimsi valdu. Maapiirkonnana käsitletakse maalisi ja väikelinnalisi asustusüksusi.

Ehitise ehitamisel ja parendamisel kehtib nõue, et see tegevus tuleb ellu viia maapiirkonnas väljaspool Tallinnaga piirnevaid eelpool nimetatud valdu.

Ehitamise all on mõeldud ehitusseadustiku § 4 lõike 1 kohaselt ehitise püstitamist, rajamist, paigaldamist, lammutamist ja muud ehitisega seonduvat tegevust, sealhulgas ehitise rekonstrueerimist, mille tulemusel ehitise tekib või muutuvad selle füüsilised omadused. Ehitise lammutamine on ehitusseadustiku § 4 lõike 4 kohaselt ehitamine, mille käigus ehitise eemaldatakse või likvideeritakse osaliselt või täielikult.

Ehitise parendamine või renoveerimine on ehitise üksiku osa vahetamine samaväärse vastu või ehitise remonditöö, mille tegemise korral puudub ehitusseadustiku tähenduses teavitamis- või loakohustus.

Immateriaalse vara puhul lähtutakse üldise grupierandi määrase artikli 2 punktist 30, mille kohaselt on immateriaalne vara selline vara, millel ei ole füüsilist olemust, näiteks patendid, litsentsid või muu intellektuaalomand. Immateriaalse vara soetamine on abikõlblik, kui see vastab järgmistele tingimustele:

a) vara kasutatakse üksnes abi saavas ettevõttes;

- b) vara on amortiseeritav;
- c) vara ostetakse turutingimustel toetuse saajaga mitteseotud kolmandalt isikult;
- d) vara on arvatud toetuse saaja varade hulka ja see jääb vähemalt kolmeks aastaks seotuks sihtotstarbega, mille jaoks toetatava projekti raames abi antakse.

Immateriaalseks varaks on näiteks tarkvara aga ka näiteks elektrivõrguga liitumise leping. Huubi toetuse abil soetatud immateriaalne vara tuleb põhivarana arvele võtta ja amortiseerida mõistliku aja jooksul.

Projekti eelarve koostamisel tuleb silmas pidada, et huubi toetuse abil ostetav või ehitatav vara peab olema kooskõlas taotlemisel esitatud teabega taotleja plaanide ja prognooside kohta ning majandustegevuse seisukohast põhjendatud ja sedavõrd kauakestev, et toimida tavapärasel kasutuses vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase huubi toetusosa maksmisest.

Eelnõu § 16 lõige 2 sätestab nõuded, mis peavad olema täidetud huubi toetuse kasutamiseks ehitise ehitamisel või juhul kui toetuse abil soetatav seade kavatakse paigaldada konkreetsesse ehitisse.

Kui toetuse abil soetatav seade paigaldatakse ehitisse, peab taotlejal olema õigus kasutada seda ehitist või vastavat osa sellest ehitisest asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel, näiteks omandi, hoonestusõiguse, kasutusvalduse või üüri- või rendilepingu alusel vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

Kui toetust taotletakse ehitamiseks, peab ehitise alune maa asuma maapiirkonnas väljaspool Tallinnaga piirnevaid eespool nimetatud valdu ja olema taotleja omandis või peab sellele maale olema seatud taotleja kasuks hoonestusõigus või peab taotlejal olema õigus kasutada projektiga seotud ehitist või vastavat osa sellest ehitisest asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel, näiteks omandi, hoonestusõiguse, kasutusvalduse või üüri- või rendilepingu alusel vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

Üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel antava abi puhul peab vastav taristu kuuluma toetuse saajale või peavad toetuse saajal olema taristu suhtes tegelikult õigused ja kohustused, mis tavaliselt kuuluvad ametlikule omanikule ajavahemikuks, mis ei ole lühem kui taristu täielik amortisatsioon.

Eelnõu § 16 lõige 3 sätestab, et kui toetust antakse üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel, on see kohalik taristu taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel ehk ettevõtlushuubi toetuse taotleja on selle taristu omanik või on taotlejal selle taristu suhtes tegelikud õigused ja kohustused, mis tavaliselt kuuluvad omanikule vähemalt ajavahemikul, mis ei ole lühem kui taristu täielik amortisatsioon. See tähendab, et näiteks juhul, kui taotleja ei ole taristu omanik, peab tal olema nt võlaõiguslikul alusel võimalus seda taristut kasutada sedavõrd pika aja jooksul, mis vastab taristu amortiseerumise perioodile. Ettevõtlustaristu amortisatsiooni perioodiks loetakse antud juhul viiteperioodi, mis on ettevõtlustaristu puhul minimaalselt 10 aastat.

Näiteks rendib taotleja hoone omanikult hoone teist korrust selleks, et pakkuda seal ettevõtetele koostöötamiskeskuse teenust. Ta taotleb toetust kohaliku ettevõtlustaristu arendamiseks ehk teise korruse renoveerimiseks ja koostöötamise ruumi ning töötamise kohtade sisustamiseks. Toetuse saamise eelduseks on, et taotlejal on teisel korrusel loodud taristu kasutamise õigused ja sellega seotud kohustused vähemalt 10 aastaks alates toetusega seotud investeeringu kasutusele võtmisest ehk alates PRIA poolt tehtud viimastest väljamaksest.

Eelnõu § 16 lõige 4 loetleb majandustegevuse valdkonnad, millele suunatud projektid toetatavad ei ole. Loetelu aluseks on justiitsministri 28. detsembri 2005. aasta määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisa 16 „Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaator (EMTAK)“ (edaspidi *EMTAK*) tegevusalad. Ei toetata järgmisi tegevusalasid:

- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008, jagu S, alajagu 92);
- finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008, jagu L);
- kinnisvara-alane tegevus (EMTAK 2008, jagu M), välja arvatud mitteeluruumide üürileandmine ja käitus (EMTAK 2008 alajagu 68201);

Riibi reeglitest tulenevalt ei toetata põllumajandustoodete ning kalapüügi- ja vesiviljelustoodete esmatootmisega seotud projekte, kui toetust antakse vähese tähtsusega abi määruse või üldise grupierandi määruse alusel.

Eetilistel kaalutlustel ei motiveerita ega toetata ettevõtjaid alustama või laiendama oma tegevust hasartmängude ja kihlvedude korraldamise valdkonnas. Finants- ja kindlustustegevuse ning kinnisvaraga seotud valdkonnad on välistatud põhjusel, et nendes valdkondades on turutõrge võrreldes teiste valdkondadega suhteliselt väiksem.

Eelnõu § 16 lõige 5 sätestab, et toetatava tegevusega ei tohi olla alustatud enne taotluse esitamist. Projektiga seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem kui PRIA-le taotluse esitamise päevale järgneval päeval. Toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid, toetatava tegevuse eest esitatud arved ega toetatavate tegevuste eest tasumist tõendavad dokumendid ei või olla varasemad kui PRIA-le taotluse esitamise päevale järgnev päev.

Eelnõu § 17 täpsustab, millised kulud on huubi toetuse puhul abikõlblikud ja millised kulud ei ole abikõlblikud.

Kui määruses ei ole sätestatud teisiti, siis kulu on abikõlblik, kui see on projekti elluviimiseks vajalik, mõistlik, majanduslikult põhjendatud ja soodsaim ning kooskõlas sarnase töö või teenuse või vara eest tavapäraselt makstava hinnaga. Huubi toetuse raames on abikõlblik kulu ka toetatava tegevuse nõuetekohase tähistamise kulu.

Eelnõu § 17 lõikes 2 on selgitatud, millise kulud ei ole abikõlblikud.

Abikõlblik ei ole muu hulgas käibemaks, laenu- või liisinguintress, töötasu, uuringute tegemine, loomade ja taimede soetamine, maa ja ehitise soetamine.

Abikõlblik ei ole kasutatud vara, sh kasutatud masina, seadme või sisseseade soetamine.

Abikõlblik ei ole veo- või sõidukulu, mis ei ole seotud huubi toetuse abil soetatava masina või seadme kohaletoometamise, paigaldamise või seadistamisega.

Abikõlblik ei ole sõidu- või veovahendi, sh mootor-, vee-, õhu- või maastikusõiduki, liikurmasina, traktori, jalgratta, pisimopeedi, kergliikuri, tasakaaluliikuri, robotliikuri, niiduki, rõõbassõiduki, haagise või auto alusel valmistatud eritöömasina soetamine sõltumata nende tehniliste andmete kohasest maksimaalsest liikumiskiirusest.

Kulu ei ole abikõlblik, kui see on tekkinud enne PRIA-le taotluse esitamist.

Abikõlblik ei ole selline kulu, mis on projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu, näiteks toreduslik kulu tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 63 tähenduses või muu ebaoluline kulu või ei ole kulu põhjendatud projekti eesmärgiga seoses.

Eelnõu § 18 sätestab nõuded kulude mõistlikkuse ja põhjendatuse tõendamiseks projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara maksumuse väljaselgitamisel.

Eelnõu § 18 lõike 1 kohaselt tuleb läbi viia ostumenetlus riigihangete registris, kui tellitava töö või teenuse või ostetava vara käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või rohkem.

Eelnõu § 18 lõigetele 2 kuni 4 vastavalt tuleb taotlejal esitada koos taotlusega vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist, kui projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus on 30 000 eurot või rohkem, kuid jääb alla 100 000 euro. Taotleja võib esitada alla kolme hinnapakumise juhul, kui kolme hinnapakumist küsida ei ole objektiivselt võimalik. Näiteks kui tegemist on olemasoleva seadme lisamooduliga, mida tarnib ainult olemasoleva seadme tootja.

Eelnõu § 18 lõike 5 kohaselt peab hinnapakumine sisaldama vähemalt taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumise väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara kirjeldust, käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Hinnapakumiseks loetakse ka muu dokument, milleks võib olla nt veebipoe väljatrükk pdf-vormingus, kuvatõmmis töö, teenuse või kauba müüja veebilehelt või muu dokument, mis sisaldab vähemalt hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumise väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.

Selline muu dokument ei pea sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja registrikoodi ja töö, teenuse või vara käibemaksuta maksumust. Nt veebipoe väljatrüki või ekraani kuvatõmmise puhul on aktsepteeritav, kui kontaktandmete osas selgub vähemalt hinnapakkuja veebilehekülje aadress, kust toote või teenuse hinda on uuritud ning vastav veebipoe väljatrükk või kuvatõmmis pärineb. Selliste dokumentide puhul ei saa eeldada, et alati selgub hinnapakkuja aadress või telefoni number. Kuvatõmmiseid saab teha veebipoe erinevatelt lehekülgedelt ja need siis ühte faili kokku koondada. See võimaldab detailsemat teavet dokumendil kajastada, et projektitaotluse menetlejal oleks kogu terviklik teave koheselt kättesaadav. Hinnapakkuja nime puhul tasub olla tähelepanelik selles osas, et lisaks kaubamärgile peaks dokumendist olema leitav ka ettevõtja nimi, kelle veebileheküljelt dokument välja prinditi või alla laeti või kuvatõmmis tehti. Veebilehekülje väljatrükil on hinnapakumise väljastamise kuupäevaks dokumendi printimise või allalaadimise kuupäev. Kuvatõmmise puhul jääb pildile arvuti ekraanil olev kuupäev ja kellaaeg. Kui kuvatõmmiseid lõigatakse ühte faili kokku, siis tuleb lisada ise kuupäev või saab ka aluseks võtta dokumenti koostamise kuupäeva, mis on leitav dokumendi tehnilistest andmetest. Veebipoe väljatrüki või ekraani kuvatõmmise puhul ei ole võimalik tihtilugu saada teavet käibemaksuta maksumuse kohta, seetõttu peab kindlasti kajastama andmed käibemaksuga maksumuse kohta. Rahvusvahelistelt veebilehtedelt tellides on soovitatav teave käibemaksu kohta selgitada toetuse taotluses lisateabena.

Eelnõu § 18 lõigete 6 ja 7 kohaselt peab ehitustööde hinnapakumine lisaks lõikes 4 nimetatud andmetele sisaldama järgmisi andmeid: 1) ehitise nimetus; 2) ehitise ehitisregistri kood; 3) katastriüksuse katastritunnus, millel ehtis paikneb või millele kavandatakse ehtis ehitada; 4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral välisrajatiste kulud, aluse- ja vundamendikulud, kandetarindite kulud, fassaadielementide kulud, katusekulud, ruumitarindite kulud, pinnakatete kulud, tehnosüsteemide kulud, ehitusplatsi korralduskulud ja ehitusplatsi üldkulud; 5) hinnapakkuja majandustegevuse registrisse kandmise number.

PRIA koostab ehitustööde kohta käiva hinnapakumise vormi ning avaldab selle oma veebilehel. Hinnapakumiste võrreldavuse tagamiseks tuleb kasutada PRIA poolt koostatud ehitustööde hinnapakumise vormi.

Eelnõu § 18 lõige 8 sätestab, et hinnapakumise küsimisel hoidub huubi toetuse taotleja huvide konfliktist. Huvide konfliktina käsitatakse olukorda, kus taotlejal või tema nimel tegutseval isikul, sealhulgas töötajal, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud ostumenetluse ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle ostumenetluse tulemust, on finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena. Huvide konflikti vältimise keeld on seatud eesmärgiga selgitada välja asja, teenuse või töö mõistlik hind.

Eelnõu § 18 lõike 9 kohaselt ei või kolme hinnapakumise nõude eiramiseks jaotada osadeks projekti raames tellitavat tööd või teenust, mis on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks, ega soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv. Taotleja võib jaotada projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara osadeks ainult siis, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

Eelnõu § 18 lõike 10 kohaselt peab taotleja, kes on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses, kulude tegemisel järgima riigihangete seaduses sätestatud nõudeid.

Eelnõu § 19 lõike 1 kohaselt antakse huubi toetust äriühingule, sihtasutusele, mittetulundusühingule ja valitsusasutuse poolt hallatavale riigiasutusele (edaspidi *riigiasutus*). Vabariigi Valitsuse seaduse § 39 kohaselt on valitsusasutused riigi eelarvest finantseeritavad asutused, millele seadusega või seaduse alusel antud põhiülesandeks on täidesaatva riigivõimu teostamine. Valitsusasutused on ministeeriumid, kaitsevägi ja Riigikantselei, samuti ametid ja inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused. Vabariigi Valitsuse seaduse § 43 kohaselt on valitsusasutuste hallatavad riigiasutused sellised riigiasutused, kelle põhiülesandeks ei ole täidesaatva riigivõimu teostamine, vaid kes teenindavad valitsusasutusi või täidavad teisi riiklikke ülesandeid kultuuri, hariduse, sotsiaal- või muus valdkonnas. Valitsusasutuste poolt hallatavad riigiasutused on registreeritud riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris.

Eelnõu § 19 lõige 2 kirjeldab taotlejale esitatavad nõuded.

Taotleja riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaksmääratud intress, peab olema väiksem kui 100 eurot või peab see olema ajatatud ja ajatamise korral peab maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on saabunud, olema tasutud. Nõude täitmist kontrollitakse nii taotluse rahuldamise otsuse tegemisel kui ka enne huubi toetuse maksmise otsuse tegemist. Sätte eesmärk on tagada, et toetust saavad vaid sellised isikud, kes on usaldusväärsed ja oma kohustused riigi ees täitnud.

Taotleja suhtes ei tohi toimuda likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust ega olla tehtud pankrotiotsust. Pankrotiseaduse § 1 lõigete 2 ja 3 kohaselt on juriidilisest isikust võlgnik maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja sissenõutavaks muutunud nõuet ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine ning juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Kohustustena arvestatakse ka nõudeid, mis ei ole muutunud sissenõutavaks. Taotlejal ei tohi olla ka kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust. Need nõuded on kehtestatud selleks, et tagada toetuse andmine jätkusuutlikele taotlejatele ning nende tegevuse jätkumise eeldused ka edaspidi.

Taotlejal ei ole kehtivat karistust karistusseadustiku järgmiste süütegude toimepanemise eest: § 49¹ – ettevõtluskeeld; § 209 – kelmus; § 209¹ – hankekelmus; § 210 – soodustuskelmus; § 296 – altkäemaksu vahendus; § 298 – altkäemaksu andmine; § 298¹ – mõjuvõimuga kauplemine; § 372 – tegevusloata ja keelatud majandustegevus; § 373 – ärikeelu rikkumine; § 384 – maksejõuetuse põhjustamine. Strateegiakava raames toetuste andmise üle otsustamisel lähtutakse mh sellest, et kui isik on toime pannud hüvede välja petmisega või avaliku võimu otsuste enda kasuks kallutamisega seotud väär- või kuriteo, mille toimepanemise eest on tema kohta kantud kehtivad karistusandmed karistusregistrisse, siis ei saa selline isik toetust, sest tegemist ei ole õiguskuuleka ja usaldusväärse isikuga ning ta ei vasta toetuse saamise nõuetele. Loetletud on ja seega arvesse võetakse üksnes need isiku süüteod, mis seavad tõsiselt kahtluse alla tema õiguskuulekuse ja usaldusväärsuse konkreetse toetusega seotult. Kehtivad karistused on karistusregistris avalik info ja nõudele vastamist kontrollitakse registrist.

Taotleja ei saa sama kulu hüvitamiseks toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi ja ta on riigieelarvelistest, *ELi* või välisabi vahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas. See annab kindluse, et ühe ja sama kulu kohta ei makstaks toetust korduvalt ehk antud nõudega välditakse topeltrahastamist. Piirangu eesmärk on vältida ühe ja sama toetatava tegevuse kulu topeltrahastamist näiteks erinevate arengukavade alusel antavate toetuste või struktuurifondide vahenditest saadud abi või toetuste kaudu. Nõue tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116⁹ artiklist 36, mille kohaselt liikmesriigid tagavad, et EAFRD-st rahastatavaid kulusid ei kaeta *ELi* eelarvest ühegi teise rahastamisvahendiga.

Huubi toetust ei anta taotlejale, kes on jätnud talle antud tähtajaks tagasi maksmata nii riigieelarvelistest, *ELi* kui ka välisabi vahenditest tagasimaksmisele kuulunud summa. Selle nõude eesmärk on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus ja jätkusuutlikkuse suurendamine.

Taotlejaks ei saa olla raskustes olev ettevõtja üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses.

Eelnõu § 20 sätestab, kuidas toimub taotluste esitamine.

Huubi toetuse saamiseks tuleb esitada taotlus ja kõik muud määruse alusel nõutud dokumendid elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. PRIA teatab taotluse esitamise tähtaja väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

Eelnõu § 21 käsitleb nõudeid taotlusele.

Eelnõu § 21 lõikes 1 on loetletud info, mis kindlasti peab taotluses sisalduma.

Taotlus peab sisaldama infot taotleja kohta, nagu taotleja nimi, (äri)registri kood, kontaktandmed.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261).

Taotlusel peab olema välja toodud info projekti kohta nagu projekti nimetus ja lühikirjeldus, projekti eesmärk ja oodatav tulemus, projekti elluviimise algus- ja lõpptähtpäev ning taotleja püsiv tegevuskoht maapiirkonnas, kus projekt ellu viiakse.

Vajalik on taotluses ära näidata ettevõtlushuubi enda töötajate osas peale projekti lõppu töölepingu alusel töötavate töötajate ametinimetused, tööülesannete kirjeldused ja kavandatavad brutotöötasud.

Taotlusel tuleb ära näidata projekti kogumaksumus ja huubi toetuseks taotletav summa ning info omafinantseeringu eest tasumiseks vajalike vahendite olemasolu kohta. Taotlusest peab selguma, kuidas kavatseb taotleja rahastada omafinantseeringu osa projekti maksumusest ja kuidas on plaanitud tagada ettevõtlushuubi jätkusuutlikkus.

Taotlus peab sisaldama loetelu projekti raames planeeritud tegevustest koos eelarve ja eeldatavate tähtaegadega.

Kui taotleja ei ole riigiasutus, siis peab taotluses leiduma teave selle kohta, kas taotleja on autonoomne, partner- või seotud ettevõtja, ning teave kontserni liikmete ja tema üle lepingu või muul alusel valitsevat mõju omava ettevõtja kohta.

Eelnõu § 21 lõige 2 kirjeldab, millised dokumendid ja lisamaterjalid on vajalik koos taotlusega esitada.

Taotlusele on vaja lisada eelarves esitatud kulude suuruse aluseks olev teave ja hinnapakkumised. Ehitise ehitamise maksumuse aluseks olevad hinnapakkumised tuleb esitada PRIA veebilehel kättesaadavaks tehtud vormil.

Kui taotleja viimase majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne ei ole äriregistrist kättesaadavad, tuleb need taotlusele lisada. Samuti tuleb taotlusele lisada jooksva majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelneva kvartali lõpu seisuga, mis on vajalik kui majandusaasta lõpust on möödunud üle kolme kuu.

Huubi toetuse taotlejal tuleb esitada finantsprognoosid vähemalt viieks aastaks alates taotluse esitamise aastast. Finantsprognooside tarvis töötab PRIA välja vastavad finantsprognooside põhjad, mis saavad olema kättesaadavad PRIA veebilehel.

Taotlusele tuleb lisada lühike kokkuvõte äriplaanist järgneva viie aasta kohta. Kokkuvõttes ei pea esitama kõikehõlmavat äriplaani, vaid piisab lühikesest kirjeldusest, millised on taotleja plaanid ettevõtlushuubi arendamisega seoses. Koos äriplaaniga tuleb esitada teave selle kohta, kuidas kavatseb ettevõtlushuub aidata kaasa innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate ettevõtluses rakendamise edendamisele.

Taotlusel tuleb ära näidata olemasolevate töötegemise kohtade arv ettevõtlushuubis taotluse esitamise hetkeseisuga ja prognoositav töötegemise kohtade arv peale projekti elluviimist.

Taotlusest peab olema leitav projekti elluviimisega seotud meeskonna kompetentside kirjeldus.

Ehitamise puhul on vajalik taotlusele lisada vähemalt eelprojekti staadiumis ehitusprojekt, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt. Ehitusprojekti staadiumiteks on majandus- ja taristuministri 17. juuli 2015. a määruse nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“ § 5 lõike 1 kohaselt eelprojekt, põhiprojekt ja tööprojekt. Nõue on kehtestatud selleks, et luua paremad eeldused

ehitise valmimiseks ja kasutusloa saamiseks projekti elluviimiseks ette nähtud kahe aasta jooksul.

Kui ettevõtlushuubiga seotud investeering tehakse ehitisse, mis ei ole taotleja omandis, siis tuleb esitada nt hoonestusõiguse-, kasutusvalduse-, üüri- või rendileping.

Riigihankekohuslasest taotleja peab taotluses ära näitama riigihanke nimetuse ja viitenumbri, kui toetatava tegevusega seotud riigihange on läbi viidud.

Kui huubi toetust antakse kohalikule taristule investeeringuteks ette nähtud abina, siis tuleb taotlusele lisada üldise grupierandi määruse artikli 56 lõike 6 kohane investeeringu diskonteeritud puhastulu prognoos. Vastavad tabelipõhjad teeb PRIA kättesaadavaks oma veebilehel.

Eelnõu § 22 sätestab taotluse, taotleja ja toetatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrolli.

Eelnõu § 23 sätestab, kuidas toimub taotluste hindamine.

Eelnõu § 23 lõigete 1 kuni 4 kohaselt moodustab PRIA taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni.

Hindamiskomisjon hindab taotlusi nelja hindamiskriteeriumi alusel, andes igale hindamiskriteeriumile hinde vahemikus 0,00–4,00, kus kõrgeim hinne on neli ja madalaim null. Hindamiskriteeriumite hinded antakse täpsusega kaks kohta peale koma. Taotluse hindamisel kujundab hindamiskomisjon seisukoha hindamiskriteeriumite hinnete osas kõiki asjaolusid koostoimes kaaludes. Hindamiskomisjon põhjendab hindamiskriteeriumitele antud hindeid.

Hindamistulemuste põhjal moodustab PRIA kaks taotluste paremusjärjestust, millest üks koosneb äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute taotlustest ja teine riigiasutuste taotlustest. Paremusjärjestuses loetakse paremaks suurema koondhinde saanud taotlus. Võrdse koondhindega taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles taotletava toetuse summa on väiksem ja võrdsete toetuse summadega taotluste puhul omakorda eelistatakse taotlust, milles omafinantseeringu summa on suurem.

Eelnõu § 23 lõiked 5 kuni 9 sätestavad äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute poolt esitatud taotluste hindamise.

Äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute taotluste esimene hindamiskriteerium on projekti mõju (panus) huubi toetuse eesmärgi saavutamisse, mis moodustab 35% taotluse koondhindest ning kujuneb kolme alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 40% esimese hindamiskriteeriumi hindest on projekti mõju uue jätkusuutliku ettevõtlushuubi tekkele või olemasoleva ettevõtlushuubi võimekuse suurenemisele. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kas ja kui võrd suureneb ettevõtlushuubis töötegemise kohtade arv, kas tekib uus ettevõtlushuub või kui võrd suur saab olema olemasoleva ettevõtlushuubi arenguhüpe vaadates esitatud infot ettevõtlushuubi juhtimise, teenuste osutamise ja huubi asukatest koosneva kogukonna haldamise kohta. Eelistatakse projekte, mille puhul projekti mõju uue jätkusuutliku ettevõtlushuubi tekkele või tema võimekuse suurenemisele on kõrgem.

- Teine alamkriteerium kaaluga 40% esimese hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubi vastavus tänapäevastele ootustele. Selle alamkriteeriumi hindamisel arvestatakse muu hulgas, kui võrd saab ettevõtlushuubi ökosüsteem olema projekti lõpuks kooskõlas tänapäevaste ootustega töötegemise keskkonna, huubi poolt ettevõtjate arenguks pakutavate võimaluste ja ettevõtlushuubi asukatest koosneva kogukonna toimimise osas. Ettevõtlushuubi ökosüsteemi juures hinnatakse muu hulgas kiire interneti kasutamise võimalust, ühiskasutuses olevate

seadmete nagu võrguprinter jne kasutamise võimalust, samuti millistele asjakohastele teenustele on ettevõtlushuubi asukatel juurdepääs. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotleja poolt kavandatud ökosüsteem paremini vastavuses tänapäevaste ootustele ettevõtlushuubi ökosüsteemi osas.

- Kolmas alamkriteerium kaaluga 20% esimese hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubi fookus. Selle alamkriteeriumi hindamisel arvestatakse, kui võrd arusaadav on ettevõtlushuubi kontseptsioon ja kui võrd on ettevõtlushuub keskendunud ettevõtjate arengule eelduste loomiseks eelkõige selgelt välja öeldud konkreetses valdkonnas. Hindamisel ei eelistata üht valdkonda teisele, kuid eelise annab konkreetsema fookuse olemasolu. Eelistatakse projekte, kus fookus on selgelt sõnastatud.

Äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute taotluste teine hindamiskriteerium on projekti põhjendatus ja realistlikkus, mis moodustab 30% taotluse koondhindest ning kujuneb kolme alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 50% teise hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubi jätkusuutlikkus ning taotleja plaanide ja finantsprognooside realistlikkus, mille puhul hinnatakse, kui võrd on finantsprognoosides näidatud kulud ja tulud põhjendatud, kui võrd on nad realistlikud ning kui võrd tõenäoline on ettevõtlushuubi arenguga seotud plaanide realiseerumine. Eelistatakse projekte, kus ettevõtlushuubi pikaajalise jätkusuutliku toimimise tõenäosus on suur.
- Teine alamkriteerium kaaluga 25% teise hindamiskriteeriumi hindest on kavandatud tegevuste asjakohasus ja teostatavus, mille puhul hinnatakse, kui võrd põhjendatud on plaanitud tegevused ja nende maksumus projekti eesmärkide saavutamise seisukohast, kui võrd asjakohaselt on projektiga seotud tegevused planeeritud ja kui võrd realistlik on projekti tähtjaks elluviimine. Eelistatakse projekte, mille puhul plaanitud tegevused on asjakohased ja projekti tähtaegse elluviimise tõenäosus on suur.
- Kolmas alamkriteerium kaaluga 25% teise hindamiskriteeriumi hindest on projekti majanduslik põhjendatus, mille puhul hinnatakse, kui suureks kujuneb toetus projekti raames loodava ühe töötegemise koha kohta. Eelistatakse projekte, kus toetuse suurus loodava täiendava töötegemise koha kohta on väiksem. Juhul kui ettevõtlushuubi täiendavaid töötegemise kohti projekti raames ei lisandu, on alamkriteeriumi hindeks 0.

Äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute taotluste kolmas hindamiskriteerium on taotleja suutlikkus projekt tulemuslikult ellu viia, mis moodustab 25% taotluse koondhindest ja kujuneb kahe alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 50% kolmanda hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubiga seotud meeskonna võimekus, mille puhul hinnatakse, kui võrd pühendunud on projektiga seotud võtmeisikud, kui võrd on meeskonnal olemas teadmised ja kogemused projekti tulemuslikuks elluviimiseks, kui võrd on komplekteeritud ettevõtlushuubi personal ja kuidas on määratletud nende tööülesanded. Eelistatakse projekte, mille puhul projektiga seotud meeskonna pühendumus ja kompetents on suur.
- Teine alamkriteerium kaaluga 50% kolmanda hindamiskriteeriumi hindest on vajalike ressursside olemasolu, mille puhul hinnatakse, kui võrd on taotlejal olemas projekti elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid, taristu ja kvalifitseeritud personal või kui võrd on taotlejal olemas plaan ja võimekus vajaminevad ressursid tekitada. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotlejal vajalikud ressursid projekti elluviimiseks.

Äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute taotluste neljas hindamiskriteerium on projekti seos regionaalselt tasakaalustatud arenguga, innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate rakendamise edendamise ja koostööga teadus- ja arendusasutustega, mis moodustab 10% taotluse koondhindest ja kujuneb nelja alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti mõju tasakaalustatud regionaalsele arengule, mille puhul hinnatakse, kas projekt viiakse ellu mõne linnalise asustusüksusega vahetult piirnevas asustusüksuses või mõnes kaugemas asustusüksuses maapiirkonnas. Eelistatakse projekte, mis viiakse ellu kaugemal suurtest keskustest.
- Teine alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti seos regionaalse arengu seisukohast olulise piirkonnaga. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kas projekt viiakse ellu „Regionaalse arengu tegevuskavas aastateks 2023–2026“ nimetatud vähemalt ühes regionaalse arengu väljakutsega seotud piirkonnas, milleks on Ida-Virumaa ja Põlva, Võru ning Valga maakond Kagu-Eestis. Eelistatakse projekte, mis viiakse ellu Kagu-Eestis ja Ida-Virumaaal.
- Kolmas alamkriteerium kaaluga 40% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti seos innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuendusliku tehnoloogia rakendamise edendamisega. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kuivõrd on ettevõtlushuubi kontseptsioon, fookus ja äriplaan suunatud innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuendusliku tehnoloogiaga seotud ettevõtluse edendamisele. Eelistatakse projekte, mille puhul ettevõtlushuub on rohkem orienteeritud innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate rakendamise seotud ettevõtluse edendamisele.
- Neljas alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti seos teadus- ja arendusasutustega tehtava koostööga. Hindamisel arvestatakse, kuivõrd on taotlejal olemas plaan ja potentsiaal pakkuda ettevõtlushuubi asukatele võimalusi koostööks teadus- ja arendusasutustega, sealhulgas ülikoolidega. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotlejal parem plaan ja potentsiaal pakkuda asukatele võimalusi koostööks teadus- ja arendusasutustega.

Eelnõu § 23 lõiked 10 kuni 13 sätestavad riigiasutuste poolt esitatud taotluste hindamise.

Riigiasutuste taotluste esimene hindamiskriteerium on projekti mõju (panus) huubi toetuse eesmärgi saavutamisse, mis moodustab 40% taotluse koondhindest ning kujuneb kolme alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 40% esimese hindamiskriteeriumi hindest on projekti mõju uue jätkusuutliku ettevõtlushuubi tekkele või olemasoleva ettevõtlushuubi võimekuse suurenemisele. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kas ja kuivõrd suureneb ettevõtlushuubis töötegemise kohtade arv, kas tekib uus jätkusuutlik ettevõtlushuub või kuivõrd suur saab olema olemasoleva ettevõtlushuubi arenguhüpe. Mõju hindamisel on oluline ettevõtlushuubi jätkusuutlikkuse tõenäosus, mis sõltub muu hulgas sellest, kuidas on korraldatud ettevõtlushuubi juhtimine, teenuste osutamine ja asukate kogukonna ühisel pinnal tegutsemisest tekkiva sünergia ärakasutamine. Eelistatakse projekte, mille puhul mõju uue jätkusuutliku ettevõtlushuubi tekkele või tema võimekuse suurenemisele on kõrgem.
- Teine alamkriteerium kaaluga 40% esimese hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubi vastavus tänapäevastele ootustele, mis arvestab kuivõrd on ettevõtlushuubi ökosüsteem kooskõlas tänapäevaste ootustega töötegemise keskkonna, ettevõtlushuubi poolt pakutavate võimaluste ja ettevõtlushuubi asukatest koosneva kogukonna toimimise osas. Ettevõtlushuubi ökosüsteemi juures hinnatakse muu hulgas kiire interneti kasutamise võimalust, ühiskasutuses olevate seadmete nagu võrguprinterid, eriotstarbelised seadmed jmt kasutamise võimalust. Hinnatakse, millistele asjakohastele teenustele on ettevõtlushuubi asukatel juurdepääs ning kuivõrd on ettevõtlushuubi personali suurus ja tööjaotus kooskõlas ettevõtlushuubi ökosüsteemi toimimiseks vajalikuga. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotleja poolt kavandatud ökosüsteem paremini vastavuses tänapäevaste ootustele ettevõtlushuubi ökosüsteemi osas.
- Kolmas alamkriteerium kaaluga 20% esimese hindamiskriteeriumi hindest arvestab, kuivõrd arusaadav on taotluses esitatud kirjelduse põhjal ettevõtlushuubi kontseptsioon ja kuivõrd on

ettevõtlushuub keskendunud ettevõtjate arengule eelduste loomiseks eelkõige selgelt välja öeldud konkreetsetes valdkonnas. Hindamisel ei eelistata üht valdkonda teisele, kuid eelise annab konkreetse fookuse olemasolu. Eelistatakse projekte, kus fookus on selgelt sõnastatud.

Riigiasutuste taotluste teine hindamiskriteerium on projekti põhjendatus ja realistlikkus, mis moodustab 30% taotluse koondhindest ning kujuneb kolme alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 50% teise hindamiskriteeriumi hindest on taotleja plaanide ja finantsprognooside realistlikkus ja ettevõtlushuubi prognoositav jätkusuutlikkus, mille puhul hinnatakse, kuivõrd on finantsprognoosides näidatud kulud ja tulud põhjendatud, kuivõrd on nad realistlikud ning kuivõrd tõenäoline on ettevõtlushuubi arenguga seotud plaanide realiseerumine. Eelistatakse projekte, kus ettevõtlushuubi pikaajalise jätkusuutliku toimimise tõenäosus on suur.
- Teine alamkriteerium kaaluga 25% teise hindamiskriteeriumi hindest on kavandatavate tegevuste asjakohasus ja teostatavus, mille puhul hinnatakse, kuivõrd põhjendatud on plaanitud tegevused ja nende maksumus projekti eesmärkide saavutamise seisukohast, kuivõrd asjakohaselt on projektiga seotud tegevused planeeritud ja kuivõrd realistlik on projekti tähtjaks elluviimine. Eelistatakse projekte, mille puhul plaanitud tegevused on asjakohased ja projekti tähtaegse elluviimise tõenäosus on suur.
- Kolmas alamkriteerium kaaluga 25% teise hindamiskriteeriumi hindest on projekti majanduslik põhjendatus, mille puhul hinnatakse, kui suureks kujuneb huubi toetus projekti raames loodava ühe töötegemise koha kohta. Eelistatakse projekte, kus toetuse suurus loodava täiendava töötegemise koha kohta on madalam. Juhul kui ettevõtlushuubi täiendavaid töötegemise kohti projekti raames ei lisandu, on alamkriteeriumi hindeks 0.

Riigiasutuste taotluste kolmas hindamiskriteerium on taotleja suutlikkus projekt tulemuslikult ellu viia, mis moodustab 20% taotluse koondhindest ja kujuneb kahe alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 50% kolmanda hindamiskriteeriumi hindest on ettevõtlushuubiga seotud meeskonna võimekus, mille puhul hinnatakse, kuivõrd pühendunud on projektiga seotud võtmeisikud, kuivõrd on meeskonnal olemas teadmised ja kogemused projekti tulemuslikuks elluviimiseks, kuivõrd on komplekteeritud ettevõtlushuubi personal ja kuidas on määratletud nende tööülesanded. Eelistatakse projekte, mille puhul projektiga seotud meeskonna pühendumus ja kompetents on suur.
- Teine alamkriteerium kaaluga 50% kolmanda hindamiskriteeriumi hindest on vajalike ressursside olemasolu, mille puhul hinnatakse, kuivõrd on taotlejal olemas projekti elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid, taristu ja kvalifitseeritud personal või kuivõrd on taotlejal olemas plaan ja võimekus vajaminevad ressursid tekitada. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotlejal vajalikud ressursid projekti elluviimiseks.

Riigiasutuste taotluste neljas hindamiskriteerium on projekti seos regionaalselt tasakaalustatud arenguga, innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate rakendamise edendamise ning koostööga teadus- ja arendusasutustega, mis moodustab 10% taotluse koondhindest ja kujuneb nelja alamkriteeriumi kaalutud keskmise hinde põhjal.

- Esimene alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti mõju tasakaalustatud regionaalsele arengule, mille puhul hinnatakse kas projekt viiakse ellu mõne linnalise asustusüksuse vahetus naabruses asuvas asustusüksuses või mõnes kaugemas asustusüksuses maapiirkonnas. Eelistatakse projekte, mis viiakse ellu kaugemal suurtest keskustest.
- Teine alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti seos regionaalse arengu seisukohast olulise piirkonnaga. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kas projekt viiakse ellu „Regionaalse arengu tegevuskavas aastateks 2023–2026“ nimetatud

vähemalt ühes regionaalse arengu väljakutsega seotud piirkonnas, milleks on Ida-Virumaa või Põlva, Võru ja Valga maakond Kagu-Eestis. Eelistatakse projekte, mis viiakse ellu Kagu-Eestis ja Ida-Virumaaal.

- Kolmas alamkriteerium kaaluga 40% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti seos innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate rakendamise edendamisega maapiirkonnas. Selle alamkriteeriumi puhul hinnatakse, kuivõrd on ettevõtlushuubi kontseptsioon, fookus ja äriplaan suunatud innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiatega seotud ettevõtluse edendamisele. Eelistatakse projekte, mille puhul ettevõtlushuub on rohkem orienteeritud innovatsiooni, infotehnoloogia ja uuenduslike tehnoloogiate rakendamisega seotud ettevõtluse edendamisele.
- Neljas alamkriteerium kaaluga 20% neljanda hindamiskriteeriumi hindest on projekti raames plaanitav koostöö teadus- ja arendusasutustega. Hindamisel arvestatakse, kuivõrd on taotlejal olemas plaan ja potentsiaal pakkuda ettevõtlushuubi asukatele võimalusi koostööks teadus- ja arendusasutustega, sealhulgas ülikoolidega. Eelistatakse projekte, mille puhul on taotlejal parem plaan ja potentsiaal pakkuda asukatele võimalusi koostööks teadus- ja arendusasutustega.

Lõpliku seisukoha hindamiskriteeriumite hinnete osas kujundab hindamiskomisjon kõiki asjaolusid koosmõjus hinnates.

Eelnõu § 23 lõike 14 kohaselt leitakse nelja hindamiskriteeriumi hinde põhjal kaalutud keskmise hinde meetodil taotluse koondhinne. Kaalutud keskmise koondhinne saamiseks korrutatakse iga hindamiskriteeriumi hinne tema osakaaluga ning saadud korrutiste tulemused liidetakse. Kaalutud keskmine koondhinne arvutatakse täpsusega kaks kohta peale koma ilma ümardamata.

Valem koondhinne leidmiseks: $\text{taotluse koondhinne} = (\text{esimese hindamiskriteeriumi hinne} \times \text{esimese hindamiskriteeriumi osakaal}) + (\text{teise hindamiskriteeriumi hinne} \times \text{teise hindamiskriteeriumi osakaal}) + (\text{kolmanda hindamiskriteeriumi hinne} \times \text{kolmanda hindamiskriteeriumi osakaal}) + (\text{neljanda hindamiskriteeriumi hinne} \times \text{neljanda hindamiskriteeriumi osakaal})$.

Hinnang taotlusele loetakse positiivseks, kui on täidetud kõik hindamiskriteeriumite miinimumnõuded.

Eelnõu § 23 lõike 15 kohaselt on hindamiskriteeriumite miinimumnõue täidetud, kui taotluse koondhinne on vähemalt 1,50 ja kolme esimese hindamiskriteeriumi hinded on kõik vähemalt 1,50.

Kõik toetuste hindamiskriteeriumid on määruses sisustatud ning neid ei saa muuta, sh laiendada või nendest kõrvale kalduda.

Eelnõu § 24 sätestab, kuidas toimub huubi toetuse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine.

Kui taotlejal ei ole ehitusseadustiku kohaselt nõutavat ehitusluba või ehitusteatist, rahuldab PRIA tema taotluse tingimusel, et taotleja esitab ehitusloa või ehitusteatise taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaja jooksul, milles on arvestatud nimetatud dokumentide saamisele kuluvat aega.

PRIA saab teha taotluse osalise rahuldamise otsuse, kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, vähendades huubi toetuse summat mitteabikõlblike kulude võrra.

Kui nõuetekohase taotluse rahuldamiseks vajalik summa ületab huubi toetuseks ettenähtud vahendeid, saab PRIA vähendada summat ulatuses, mis on vajalik selle taotluse rahuldamiseks. Seda saab teha ainult taotleja nõusolekul ning tingimusel, et projekt viiakse ellu ja oodatavad tulemused saavutatakse. Kui taotleja ei ole nõus huubi toetuse vähendamisega, teeb PRIA taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

PRIA teeb taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise, kõrvaltingimusega rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 70 tööpäeva jooksul arvates huubi toetuse taotluste esitamise päevast. Kui taotluse menetlemise käigus avastatakse taotluses kõrvaldatavaid puudusi, ilmseid ebatäpsusi või kui tekib küsimusi, mis vajavad selgitusi, määrab PRIA taotlejale puuduste kõrvaldamiseks või küsimustele vastamiseks mõistliku tähtaja. Kui puudus kõrvaldatakse määratud tähtjaks, loetakse taotlus tähtaegsena esitatuks. Kui puudust ei kõrvaldata tähtjaks, võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata.

Eelnõu § 25 sätestab taristu toetuse ja huubi toetuse raames projekti elluviimise ja kestuse nõuded.

Eelnõu § 25 lõike 1 kohaselt viib toetuse saaja projekti ellu, sh täidab toetatava tegevuse eesmärgi ja saavutab taotluse rahuldamise otsuses sätestatud projekti oodatavad tulemused, ning võtab toetuse abil soetatud või ehitatud vara sihipäraselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

Toetuse saaja võib taotleda projekti elluviimise tähtaja pikendamist ELÜPS § 29 lõigete 1 ja 2 alusel. PRIA võib taotluse rahuldamise otsust toetuse saaja algatusel muuta ja määrata täiendava tähtaja projekti elluviimiseks üksnes põhjendatud juhul ning tingimusel, et algselt kavandatud tegevus viiakse täies ulatuses ellu, saavutatakse toetuse andmise eesmärgid ja toetuse summa ei suurene. Põhjendatud juhuna käsitatakse asjaolu, mida ei olnud võimalik toetuse taotlemisel ette näha. PRIA-l on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muudatus seab kahtluse alla oodatavate tulemuste saavutamise või projekti lõpule viimise olulises ulatuses.

Eelnõu § 25 lõike 2 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada soetatud või ehitatud vara ja kasutada seda sihipäraselt taristu toetuse saamise korral vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase taristu toetusosa maksmisest või huubi toetuse saamise korral vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase huubi toetusosa väljamaksimisest (edaspidi koos *sihipärase kasutamise periood*).

Eelnõu § 26 sätestab ostumenetluse korraldamise.

Kui projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem, peab toetuse saaja enne projekti elluviimisega alustamist korraldama tellitava töö või teenuse või ostetava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks ostumenetluse riigihangete registris.

Eelnõu § 26 lõikes 2 on toodud nõuded, millele ostumenetluse korraldamine peab vastama. Üles on loetletud info, mis peab kajastuma riigihangete registri ostuteates. Selleks infoks on vastava töö, teenuse või vara kirjeldus, tehnilised andmed, hinnapakkumuste valikukriteeriumid ja hinnapakkumuste esitamise tähtpäev.

Eelnõu § 26 lõigete 3 ja 4 kohaselt peab hinnapakkumus sisaldama toetuse saaja nime, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva

ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.

Ehitustööde puhul sisaldab hinnapakkmus lisaks lõikes 3 nimetatud andmetele järgmisi andmeid ehitise kohta:

- 1) ehitise nimetus;
- 2) ehitise ehitisregistri kood;
- 3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitis paikneb või millele kavandatakse ehitise ehitada;
- 4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise kulud, välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu.

Ehitustööde hinnapakkmuse vormi avaldab PRIA oma veebilehel.

Eelnõu § 26 lõike 6 kohaselt võib toetuse saaja loobuda ostumenetluse korraldamisest riigihangete registris, kui see on objektiivselt põhjendatud. Näiteks juhul, kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara pakkujate paljususe ehk näiteks kui konkreetset teenust konkreetsetes asukohas saab eksklusiivselt ainult üks pakkuja pakkuda.

Eelnõu § 26 lõike 7 kohaselt ei või tööd või teenust või ostetavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks jagada osadeks, et vältida ostumenetluse läbiviimist riigihangete registris. Töö või teenuse või ostetava vara osadeks jagamine on võimalik ainult objektiivsetel põhjustel õigustatud juhtudel.

Eelnõu § 27 sätestab toetuse saaja kohustused.

Eelnõu § 27 lõike 1 kohaselt peab toetuse saaja sihipärase kasutamise perioodi lõpuni võimaldama teostada auditit, järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole, sh võimaldama viibida toetuse saaja kinnisasjal ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal; teavitama PRIA-t projektiga seotud andmete muutumisest või projekti elluviimist takistavast asjaolust, näiteks pankrotimenetlusest, likvideerimismenetlusest, tegevusega seotud vara üleandmisest teisele isikule või asutusele; näitama avalikkusele, et tegemist on EAFRD toetuse abil elluviidava tegevusega, kasutades selleks ettenähtud sümboolikat komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129¹⁰ sätestatud nõuete kohasel – minimaalselt on seda võimalik teha toetuse saaja ametlikul veebisaidil, kui selline veebisait on olemas, samuti sotsiaalmeediakanalites. Seal tuleb anda toetust saanud tegevuse lühikirjeldus koos tegevuse eesmärkide ja tulemustega ja tõsta esile EL-ilt saadavat rahalist toetust. Juhul, kui tegevuse avaliku sektori toetuse kogusumma ületab 50 000 eurot projekti kohta, tuleb toetust saanud tegevusele lisada toetusega seotud teavet sisaldav selgitav tahvel või samaväärne elektrooniline kuva, millel tõstetakse esile EL-ilt saadavat rahalist toetust ja kujutatakse ka EL-i embleemi. Embleemi nõuded on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/129 II lisas.

Eelnõu § 27 lõike 2 kohaselt esitab huubi toetuse saaja seiret või hindamist tegeva isiku või asutuse nõudmisel toetuse kasutamise seotud seireks ja hindamiseks vajalikud andmed. Sellisteks andmeteks on kalendriaastas ettevõtlushuubi poolt pakutavaid teenuseid kasutanud ettevõtjate arv peamiste teenuste kaupa.

¹⁰ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/129, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseid õliseemnete, puuvilla ja veinivalmistamise kõrvalsaadustega seotud sekkumisviise ning liidu toetuse ja ÜPP strateegiakavadega seotud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõudeid käsitlevad normid (ELT L 20, 31.01.2022, lk 197–205).

Eelnõu § 27 lõike 3 kohaselt peab toetuse saaja kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni vastama järgmistele nõuetele:

- tema riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaksmääratud intress, on väiksem kui 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;
- tal ei ole kehtivat karistust karistusseadustiku §-s 49¹, 209, 209¹, 210, 296, 298, 298¹, 372, 373 või 384 sätestatud süüteo toimepanemise eest;
- ta ei saa sama kulu hüvitamiseks toetust riigieelarvelistest, ELi või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist ja tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust.

Lõikes 3 sätestatud nõuded annavad kindluse, et toetuse saaja on jätkusuutlik ning et ta jätkab projekti elluviimist.

Eelnõu § 27 lõike 4 kohaselt peavad toetuse saajal olema täidetud toetuse abil soetatud või ehitatud vara sihipäraseks kasutamiseks vajalikud eeldused. Näiteks peab toetuse abil ehitise ehitamise korral hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks olema ehitise kasutusluba või ehitise kasutusteatis ehisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt. Ehitise kasutusloa või kasutusteatisega tõendatakse, et valminud ehitise vastab ehitise kohta ettenähtud nõuetele ja seda võib kasutada vastavalt kavandatud kasutamise otstarbele.

Eelnõu § 28 sätestab nõuded maksetaotlusele.

Eelnõu § 28 lõike 1 kohaselt esitab toetuse saaja toetuse maksmiseks PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maksetaotluse koos lõikes 2 toodud täiendava teabega.

Riigihankekohuslasest taotleja lisab ellu viidud tegevusega seotud riigihanke dokumendid, kui need ei ole riigihangete registrist kättesaadavad ja kui neid dokumente ei ole varem PRIAle esitatud.

Eelnõu § 28 lõikes 2 on loetletud andmed, mis peavad maksetaotlusel vähemalt sätestatud olema. PRIA-l on õigus kindluse saavutamiseks küsida täiendavaid dokumente taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud oodatavate tulemuste saavutamise tõenduseks.

Eelnõu § 28 lõikes 3 on loetletud maksetaotlusega koos esitatavad dokumendid.

Maksetaotluste hulga ega esitamise sageduse kohta jäika piirangut ei seata, eeldades et toetuse saaja lähtub maksetaotluste esitamisel mõistlikkuse põhimõtetest. Mõistlikuks saab pidada maksetaotluse esitamist kord kvartalis.

Eelnõu §-d 29 ja 30 sätestavad, kuidas toimub toetuse maksmine.

PRIA kontrollib maksetaotluses esitatud andmete õigsust ning vastavust taotluse rahuldamise otsuses sätestatule. Toetus makstakse välja üksnes tegelikult tekkinud abikõlblike kulude hüvitamiseks.

Kui tehakse kindlaks, et toetuse saaja rikub projekti elluviimise nõudeid või ei täida muid toetuse saaja kohustusi, võib PRIA rikkumise raskust, ulatust, püsivust ja korduvust arvestades vähendada makstavat toetust või keelduda toetuse maksmisest.

PRIA teeb toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole 3 kuu jooksul alates nõuetekohaste dokumentide esitamisest ja toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

Eelnõu § 31 sätestab, kui kaua säilitab PRIA projektiga seotud dokumente. Nõue tuleneb vähese tähtsusega abi määruse artikli 6 lõikest 3, mille kohaselt säilitavad liikmesriigid vähese tähtsusega abi kohta registrisse kantud teavet kümme aastat alates abi andmise kuupäevast.

Eelnõu § 32 kohaselt teavitab PRIA toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artiklites 98 ja 99 sätestatud korras. PRIA teavitab toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ja andmete töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras. Iga liikmesriik avaldab toetuse saajate kohta osutatud teabe ühelainsal veebisaidil. Eestis on selleks www.pria.ee. Teave on avalikkusele kättesaadav kaks aastat alates selle esialgsest avaldamisest. Liikmesriigid ei avalda juriidiliste isikute puhul toetuse saaja nime ega füüsilisest isikust toetuse saaja puhul tema ees- ja perekonnanime kui makstav toetus on 1 250 eurot või väiksem.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186);
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261);
- 3) komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokku sobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78);
- 4) komisjoni määrus (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 1–81);
- 5) komisjoni määrus (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023).

Eelnõus nimetatud EL-i õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Määrus avaldab positiivset mõju maapiirkonna majandusele, ettevõtjate konkurentsivõimele ja tööhõivele.

Taristu toetus annab maapiirkonnas tegutsevatele ettevõtjatele võimaluse kohaliku ettevõtlustaristuga seotud kitsaskohtade kõrvaldamiseks ja loob eeldused uudse tehnoloogia kasutusele võtmiseks, tootmismahdade kasvatamiseks ja konkurentsivõime suurendamiseks.

Huubi toetus loob eeldused ettevõtluskeskkonna arengule olulist mõju avaldavate ettevõtlusinkubaatorite, koostöötamiskeskuste, innovatsioonikeskuste ja teiste ettevõtlushuubide käivitamiseks ja nende poolt pakutava konkurentsivõime kasvu soodustava kaasaegse ettevõtluskeskkonna kättesaadavaks tegemiseks maapiirkonnas tegutsevatele ettevõtjatele.

Nimetatud toetuste laiem eesmärk on edendada tööhõivet, majanduskasvu ja ettevõtluskeskkonna arengut maapiirkonnas ning tõsta nii maapiirkonnas tegutsevate ettevõtjate kui tervikuna maapiirkonna elu- ja ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimet.

Määrus avaldab positiivset mõju tasakaalustatud regionaalarengule. Taotluste rahuldamisel arvestatakse projektide seost „Regionaalse arengu tegevuskavas aastateks 2023–2026“ esile tõstetud kahe suurema regionaalse arengu väljakutsega seotud piirkonnaga, milleks on Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti ning ettevõtluskeskkonna arengule kaugemal suurtest keskustest.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Toetust rahastatakse EAFRD-st ja riigieelarvest kokku 15 000 000 euroga, millest 9 000 000 eurot on EAFRD osalus ja 6 000 000 eurot on Eesti riigieelarve osalus, mis on planeeritud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi eelarves.

Eeldatavalt jaguneb toetuse eelarve järgmiselt: taristu toetus 10 000 000 eurot ja huubi toetus 5 000 000 eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile.

Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, mis on välja toodud seletuskirjale lisatud tabelis ning millega on arvestatud.

Kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu saadeti arvamuse avaldamiseks PRIA-le, kes esitas eelnõu kohta lisaettepanekud, millega on osaliselt arvestatud.

Eelnõu väljatöötamisele eelnesid kaasamiskohtumised maakondades, millest võtsid osa ettevõtjad ning maakondlike arenduskeskuste, kohalike omavalitsuste ja LEADERi kohalike tegevusrühmade esindajad.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler